

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/219912,Krystyna-Skarbek-ulubiona-agentka-Churchilla.html>
26.02.2026, 23:59

Krystyna Skarbek – ulubiona agentka Churchilla

Krystyna Skarbek została zamordowana 15 czerwca 1952 r., w Londynie. W czasie II wojny światowej agentka brytyjskiego wywiadu wojskowego MI6 była nazywana „ulubionym szpiegiem Churchilla”. Biografka Skarbek, Clare Mulley, napisała o niej: była najlepszym agentem brytyjskim czasu wojny.

[Kobiety Tajne służby](#)

15.06

Urodziła się 1 maja 1908 r. w Warszawie. Ojciec Jerzy pochodził ze zubożałej rodziny ziemiańskiej, a matka Stefania z d. Goldfeder – ze zasymilowanego żydowskiego rodu łódzkich bankierów.

W okresie międzywojennym młoda Krystyna Skarbek utrzymywała liczne znajomości w kręgach elit II RP. Jej małżeństwo z przemysłowcem, Karolem Gettlichem, szybko się rozpadło. W 1938 r. ponownie wyszła za mąż – za podróżnika i pisarza Jerzego Giżyckiego – ale i ten związek nie przetrwał próby czasu.

Wybuch II wojny światowej zastał Skarbek w Afryce, skąd udała się do Wielkiej Brytanii. Tam znajomy dziennikarz miał ją polecić Secret Intelligence Service – wywiadowi wojskowemu – znanemu także jako MI6 (niewykluczone jednak, że Polka nawiązała kontakt z brytyjskimi służbami jeszcze przed 1939 r.). Z czasem stała się cenną agentką. utworzonego w lipcu 1940 r., Kierownictwa Operacji Specjalnych (SOE).

Pierwsza misja Skarbek zaprowadziła ją na Węgry. Tam Polka pomogła w stworzeniu szlaku kurierskiego z Warszawy do Budapesztu. Zbierała również i przekazywała Brytyjczykom informacje wywiadowcze, choćby o planowanej inwazji Niemiec na Związek Sowiecki. W 1941 r. była aktywna także na Bałkanach. Okres od połowy 1941 r. to czas odsunięcia Skarbek na boczny tor. Przebywała wtedy na Bliskim Wschodzie, podejrzewana przez Polaków i Brytyjczyków – najpewniej niesłusznie – o współpracę z Niemcami. W drugiej połowie 1943 r. wróciła do łask w SOE i przeszła kurs spadochronowy. W lipcu 1944 r. została zrzucona w południowo-wschodniej Francji, okupowanej przez Niemców. Zdołała m.in. wydobyć z więzienia w Digne – krótko przed egzekucją – agentów SOE Francisa Cammaerts i Xana Fieldinga.

W Polsce pojałtańskiej nie było dla Skarbek miejsca. Zamieszkała w Wielkiej Brytanii i otrzymała z czasem tamtejszy paszport na nazwisko Christine Granville, którym posługiwała się w czasie wojny. Została uhonorowana Orderem Imperium Brytyjskiego i Medalem Jerzego – drugim pod względem ważności odznaczeniem cywilnym w Wielkiej Brytanii – a także francuskim Krzyżem Wojennym. By zarobić na utrzymanie, miała się różnych zajęć. Była zatrudniona m.in. jako stewardesa na statkach wycieczkowych.

Zginęła, pchnięta nożem przez dawnego kolegę z pracy, którego oświadczyń miała odrzucić. W miejscu, w którym mieszkała w ostatnich latach życia, odsłonięto w 2020 r. tablicę ku jej pamięci

W wydanej przez IPN publikacji [Paryż, Londyn, Monachium, Nowy Jork. Powrześnie emigracja na mapie kultury nie tylko polskiej, t. 3: Wybitne postaci kobiece](#) (Białystok-Warszawa 2021)

polecamy Państwu obszerny artykuł prof. Zygmunta Woźniczki: *Krystyna Skarbek - czy najbardziej znana polska agentka wywiadu w czasie II wojny światowej?*

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kobiety, Tajne służby

Biografie

Krystyna Skarbek (Christine Granville) i mjr Andrzej Kowerski (Andrew Kennedy). Skarbek we Francji jako Pauline Armand pomagała partyzantom francuskim

na płaskowyżu Vercors, gdzie m.in. zorganizowała wykupienie z rąk Gestapo kilku aresztowanych szefów siatki sabotażowo-dywersyjnej „Jockey”. Kowerski w 1939 r. walczył w zmotoryzowanej 10. Brygadzie Kawalerii Wojska Polskiego dowodzonej przez gen. Stanisława Maczka (fot. Alamy)